

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.3/37

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі

С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті

Гуманитарлы-педагогикалық факультет

Психология және педагогика кафедрасы

5В050300, 050503 - Психология мамандық студенттеріне арналған

«Саяси психология»

ПӘНІ БОЙЫНША ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ (Syllabus)

Павлодар

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.3/38

БЕКІТЕМІН
ГПФ деканы

_____ Ж.Т.Сарбалаев
20__ж. «__» _____

Құрастырушы: п.ғ.к., доцент Құдышева А.А. _____

Психология және педагогика кафедрасы

050503-Психология мамандығының

Сырттай оқу нысанындағы студенттеріне арналған

«Саяси психология»

пәні бойынша оқыту бағдарламасы (Syllabus)

Бағдарлама «__» _____ 20__ж. бекітілген жұмыс оқу бағдарламасының негізінде әзірленген.

20__ж. «__» _____ кафедра отырысында ұсынылған №__ хаттама.

Кафедра меңгерушісі _____ Е.И.Бурдина 20__ж. «__» _____
(қолы)

Гуманитарлы-педагогикалык факультет оқу-әдістемелік кеңесімен құпталған 20__ж.

«__» _____ №__ хаттама

ОӘК төрағасы _____ Е.Н.Жуманқұлова 20__ж. «__» _____
(қолы)

1 Оқытушылар туралы мәліметтер және байланысу ақпараттары

А.Ж.Т. Құдышева Айнаш Амангельдықызы _____

Ғылыми дәрежесі, атағы, қызметі _п.ғ.к, доцент_____

Психология және педагогика кафедрасы __А__ корпусында (мекен-жайы), 149 аудиторияда орналасқан. Байланысу телефоны _ішкі 1139_____.

2 Пән туралы мәліметтер

XXI ғасырдың басы саясат пен экономика, мәдениеттегі ғаламдық өзгерістер дәуірі. Бұл жаңа дүниетанымдық құндылықтар жүйесін іздестіру және иелену уақыты. Қазақстан республикасының жаңа мемлекеттілігі қалыптасуының қалыптасу шарты тек шаруашылықтың экономикалық жаңа жүйесін жасау ғана емес, сондай-ақ саяси жүйенің демократиялық бағытта өзгеруімен тығыз байланысты.

3 Пәннің еңбек сыйымдылығы

Семестр	Кредиттар саны	Аудиториялық сабақ түрлері бойынша қарым-қатынас сағаттарының саны						Студенттің өздік жұмысының сағат саны		Бақылау нысаны
		барлығы	Дәріс	практика	Зертханалық	студиялық	жеке	барлығы	СРСП	
4		6	6					78 18		
5	2	6		6						емт
Барлығы										

4 Пәннің мақсаты және тапсырмасы

Пәнді оқу мақсаты: студенттердің қазіргі замандағы саяси психология жөніндегі білімдердің маңызы мен рөлі саналы ұғынуы, таңдаған мамандығы шеңберінде, кәсіби қалыптасуындағы мәнісін түсінуі болып табылады.

Міндеттері:

- саяси психологияның өзге ғылымдар жүйесіндегі рөлі мен мәнін, оның объектісі, пәні, негізгі ұғымдары мен әдіснамалық ұстанымдарын анықтау;
- саяси психологияның тарихы;
- қазіргі саяси психологияның негізгі тұжырымдамаларын оқып-үйрету негізінде студенттердің білімдерін жүйелей;
- саясат феномені, саяси жүйенің психологиялық аспектісі мен проблемаларын және эмпирикалық зерттеу;
- саяси сана, саяси мінез-құлық, саяси мәдениеттің динамикасын зерттеуде психологиялық ғалымдар тұрғысынан келуге үйрету;
- студенттердің саяси психология мәселелері жайлы білімдерін өзінің кәсіби іс-әрекеті мен қарым-қатынас пен өзара әрекеттестік практикасында табасты қолдануға ынталандыру;

5 Білімге, икемділікке және машықтарға қойылатын талаптар

Пәнді игеруде студенттер істей білуге тиісті:

- теориялық білімдерді практикада қолайлы қолдану;
- зерттеу іс-әрекетіне деген дағдылар;
- кәсіби қарым-қатынас дағдылары.

6. Пререквизиттер:

- саясаттану; - әлеуметтану; - философия; - мәдениеттану; - жалпы және әлеуметтік психология; - психология тарихы; - қазақстан тарихы.

7. Курстың постреквизитері: кәсіби тәжірибе

8 Тақырыптық жоспар

Сырттай оқу бөліміне арнайы тематикалық жоспар				
№	Тақырыптардың атауы	Сағат саны		
		Дәріс	Тәжірибе	СӨЖ
1	2	3	4	5
1	Саяси психологияның теориялық негіздері. Саясат психологиялық феномен ретінде	1	-	4
2	Саясаттың негізгі психологиялық детерминанттары	1	-	4
3	Саяси процестердегі психологиялық феномендер	1	-	4
4	Батыс саяси психологиясының бастауы	1	-	4
5	Ресей мен Қазақстандағы саяси психологияның дамуы	1	-	4
6	Саяси психологияның келешегі	1	-	4
7	Саяси лидерлік (көшбасшылық) психологиясы. Саясаттағы тұлға мәселесі	-	1	4
8	Билік психологиясы	-	1	4
9	Лидерлік (көшбасшылық) психологиясы	-	1	4
10	Саяси зорлық-зомбылық психологиясы. Диктатура психологиясы	-	1	4
11	Зорлық-зомбылық психологиясы	-	1	4
12	Еркіндік (бостандық) психологиясы	-	1	4
13	Саяси мәдениет психологиясы. Саяси сана динамикасы	-	-	4
14	Саяси мінез-құлық психологиясы	-	-	4
15	Саяси мәдениет	-	-	4
16	Саясаттағы шағын және үлкен топтар. Топтық динамика және саяси процестер	-	-	4
17	Ұлттық менталитет және саясат	-	-	4
18	Саясаттағы бұқара психологиясы	-	-	5

19 Са яс и пс их ол ог ия ны ң қо лд ан ба лы пр об ле ма ла ры	-	-	5	
Барлығы 90		6	6	78

9 Пәннің қысқаша сипаттамасы

Ашық түрдегі нарықтық қарым-қатынастағы қазіргі демократиялық қоғамның қалыптасуына жеке адамның творчестволық ойлауға қабілеті, өз бетінше шешім қабылдауы және соған жауапкершілікпен қарауы, ұжымды басқаруы, тұрғындардың этникалық тобымен және әр ұлт өкілдері топтары мен әртүрлі жағайда қарым-қатынас жасай алуы қажет. Қоғамдағы саяси қатынастар, саяси сана мен саяси мәдениеттің даму динамикасын зерттеуде психологиялық ғылымдардың жетістіктерін сүйенудің маңызы үлкен. Саяси тәрбиенің жаңа тұжырымдамасын жасап жүзеге асырудың қажеттілігі күннен күнге артып келеді. Демек, қоғамдағы саяси жүйенің бүгінгі таңдағы даму бетбағытында саяси психологияның негізгі проблемаларын зерттеу ерекше мәнге ие болады. Сол себепті саяси психология негіздерін білу әрбір адамға қажет дүние. Әсіресе, аталмыш білімдер жүйесін жоғары мектеп түлектерінің, соның ішінде жоғары білікті психолог мамандарын даярлауда ескерудің маңызы зор. Бұл талап университеттегі оқуды аяқтағаннан кейін әртүрлі қоғамдық және билік құрылымдарындағы, аналитикалық орталықтардағы, ғылыми-зерттеу мекемелеріндегі, қазіргі қоғамның әлеуметтік саяси жағдайы, мәдени және экономикалық реформадағы даму мәселесін талдаумен айналысатын маман-психологтарды дайындауда ерекше мәнге ие болады. Осы мәселені шешу мақсатында көп аспектілі және көп өлшемді адам туралы білімдерді және оны қоршаған шындықтармен тиімді байланысын, соның ішінде саясатта психология ғылымы өз үлесін қосуға және енгізуге тиісті. Сондықтан студенттерге әлемдік және отандық саяси және психологиялық ғылымдардың жетістіктеріне негізделген "саяси психология" курсының оқыту олардың кәсіби деңгейлерін жоғарлатады.

10.1 Пән тақырыптарының мазмұны

1 тақырып. Саяси психологиялық феномен ретінде

Саяси психология психологиялық ғылымдардың негізгі бір саласы ретінде. Саяси психологияның пәні мен міндеттері. Саясаттың психологиялық аспектілері, факторлары мен құрауыштары саяси психологияның пәні ретінде.

Саясатты түсінудегі негізгі тұрғылар. Саясат психология үшін зерттеу объектісі ретінде. Саясаттың психологиялық репрезентациясы проблемасы. Саясат мемлекеттік институттар жүйесі ретінде. Билік тармақтарын бөлу принципі. Заң, атқару және сот билігі. Баспасөз ақпарат құралы төртінші билік ретінде.

Саяси ұйымдар, партиялар, қоғамдық бірлестіктер саяси жүйенің маңызды бөлігі ретінде. Саяси жетекші (көшбасшы) саяси топтың символы (рәмізі) ретінде.

2 тақырып. Саясаттың негізгі психологиялық детерминанттары

Саясат процесс ретінде. Саяси процестердің түрлері. Саяси процестердің құбылмалығы. Саясат ойын ережесі бар жүйе ретінде. Саяси ойын жүйесінің детерминациясы - құқық, дәстүр, мінез-құлық ережелері.

Саясат құндылықтар жүйесі ретінде. Саяси доктрина саяси құндылықтардың қайшылықсыз, жүйелі жиынтығы. Саясат іс-әрекет жүйесі ретінде. “Саяси адам” типінің психологиялық ерекшеліктері. Адам саясат құрауышы ретінде.

3 тақырып. Саяси процестердегі психологиялық феномендер

“Саяси феномен” ұғымы. Ұлтшылдықтың психологиялық феномені. Саяси психологиядағы авторитаризм проблемасы. Зорлық-зомбылық пен агрессияның психологиялық проблемасы.

Биосаясат адамның саясаттағы қасиеттерін зерттейін саяси психологияның саласы ретінде - альтруизм, зорлық-зомбылық, агрессия, қорғаныш механизмдері және т.б.

Вайленология - адамның агрессивтілігі, оның саяси көрінуінің психологиялық табиғатын зерттейтін ғылым ретінде. Саяси конформизм ұғымы. Серіктестердің бір - бірін қабылдауы психологиялық феномен ретінде.

4 тақырып. Батыс саяси психологиясының бастауы

Саяси психологияның әр түрлі саяси жүйелердегі даму ерекшеліктері. Батыс саяси психологиясының қалыптасуы. Аристотель, Платон, Макиавелли, Руссо, Гоббс, Смит, Гегель және т.б. қосқан үлесі.

XIX ғасырдағы жаңа саяси-психологиялық зерттеулердің қалыптасуы. Бұқара халықтың жаңа саяси құбылыс ретінде бөлініп шығуы. Г.Лебонның бұқаралық қозғалыстар психологиясын зерттеудегі еңбектерінің маңызы. Психоаналитикалық зерттеулер шеңберіндегі саяси психологияның дамуы.

АҚШ-тағы “мінез-құлықтық қозғалыстардың” дамуы. Халықаралық саяси психологтар Қоғамының құрылуы және “Саяси психология” журналының жарық көруі. Германия, Франция, Голландия, Испания, Латын Америкасы, Африка және т.б. елдердегі саяси-психологиялық зерттеулерді жүргізу. АҚШ, Латын Америкасы, Еуропа елдеріндегі саяси психологияның қазіргі жай-жапсары.

5 тақырып. Ресей мен Қазақстандағы саяси психологияның дамуы

Н.Михайловский, В.М.Бехтерев зерттеулеріндегі бұқара психологиясы детерминанты. Орыс саяси санасы ерекшеліктері туралы П.Милюков, П.Сорокин, П. Ковалевский, Г.Чулковтың зерттеулері. Ресейлік саяси психология тарихындағы психоанализдің мәнісі. Марксизмнің саяси психологияға әсері. XX ғ. 60-ж. саяси-психологиялық мәселелердің дамуы. Кеңестік саяси ғылымдар ассоциациясының құрылуы. Ресей саяси психологтарының ассоциациясы құрылуы.

Саяси психологияның жеке элементтерінің қазақ ақын-жыраулары ой толғауларында көрніс табуы (Асан - Қайғы, Шалкиіз, Махамбет және т.б.). Мемлекеттің саяси құрылысы жайлы қазақ хандары мен билерінің көзқарастары (Есім хан, Қасым хан, Тәуке хан, Төле би, Қазыбек би, Әйтеке би, Абылай хан және т.б.).

XX ғасырдағы қазақ саяси қайраткерлерінің шығармаларындағы саяси психология проблемалары (Ә.Бөкейханов, М.Шоқай; М.Дулатов, А.Байтұрсынов, Ж.Аймауытов, М.Жұмабев және т.б.). Қазіргі Қазақстандағы саяси психологияның дербес ғылыми пән ретіндегі дамуы.

6 тақырып. Саяси психологияның келешегі

Саяси психология пәні жайындағы пікірталас. Саяси психологияның пәнаралығы проблемасы. Саяси психологияның психологиялық және политологиялық түп тамыры.

Саяси психологияның категориялық аппаратының дамуына философия мен социологияның қосқан үлесі. Саяси психология дамуындағы психологиялық категориялардың мәнісі.

Саяси-психологиялық зерттеулердің негізгі әдістері – статистикалық мәліметтерді талдау, сауалнама, интервью, топ фокусы әдісі, сарапшылар бағалауы әдісі, тест, анкета. Саяси психологияда проективтік әдістемелерді, психобиографиялық әдістерді, контент-анализ, семантикалық кеңістікті құрастыру әдістерін қолдану.

10.2 Практикалық (семинар) сабақтардың мазмұны және тізімі

Семинар сабақтарының тақырыптары

1 Тақырып. Саяси психологияның категориялық аппараты және саяси-психологиялық зерттеулердің негізгі әдістері.

Жоспар:

1. Саяси-психологиялық зерттеулердің негізгі әдістері – статистикалық берілгендердің талдауы, бұқаралық сұрақтар, фокусттық сұқбат, топтардың фокус әдісі.
2. Саяси психологиясында жобалық әдістемелер, психобиографиялық әдістер, контент-талдау, психологиялық тесттерді қолдану және құрастыру.

Практикалық тапсырма: Саяси психология зерттеудің спецификалық әдістерін талдау.

2 Тақырып. Тұлғаның саясаттағы психологиялық проблемалары.

Жоспар:

1. Саяси психология пәні жайындағы пікірталас.
2. Саяси психологияның пәнаралығы проблемасы.
3. Саяси психологияның психологиялық және политологиялық түп тамыры.
4. Саяси психологияның категориялық аппаратының дамуына философия мен социологияның қосқан үлесі.

5. Саяси психология дамуындағы психологиялық категориялардың мәнісі.

Практикалық тапсырма: Тақырып бойынша әдебиеттер тізімін жазып келу.

3 Тақырып. Қазіргі саяси психологияның шеңберіндегі биліктің психологиялық детерминанты.

Жоспар:

1. Саяси психология шеңберіндегі билік феноменін зерттеу.
2. Биліктің, оның негізгі түрлерінің психологиялық детерминанты.
3. Биліктің субъективтік аспектісі. Биліктің легитимділігі (заңдылығы) ұғымы.
4. Билік заңдылығының эмпирикалық көрсеткіштері.
5. Легитимділіктің үш түрі (М.Вебер). Саяси билікті заңдастырудың негізгі факторлары.

Практикалық тапсырма: Тақырып бойынша әдебиеттер тізімін жазып келу.

4 Тақырып. Саяси психология құрылымындағы лидерлік (көшбасылық) проблемасы.

Жоспар:

1. Лидерлік мәселесі қазіргі саяси психологияның негізгі мәселелерінің бірі ретінде.
2. Саяси көшбасылық құрылымындағы лидерлік ұғымы.
3. Саяси лидерлердің ұсыну тәсілдері.
4. Көшбасылық (лидерлік) және басшылық (Б.Д.Парыгин).
5. Саяси көшбасшылықтың негізгі теориялары.

Практикалық тапсырма: Қазақстан Республикасының лидерлік мәселесі қай деңгейде екенін анықтап, кесте түрінде көрсету.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: [13, 18, 20, 21]

5 Тақырып. Диктатура психологиясы проблемасы.

Жоспар:

1. Саяси психология шеңберіндегі диктатура ұғымы және оның түрлері.
2. Тоталитарлық диктатура. Тоталитаризм құбылысы.
3. Диктатураны эмоциялық қолдау диктаторлық режимнің тұрақтылығы психологиялық механизмі ретінде.

Практикалық тапсырма: Тақырып бойынша кроссворд, ребус құрастыру.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: [3, 8, 9, 10]

6 Тақырып. Зорлық-зомбылық психологиясы проблемасы.

Жоспар:

1. «Саяси феномен» ұғымы.
2. Ұлтшылдықтың психологиялық феномені.
3. Саяси психологиядағы авторитаризм мәселесі.
4. Зорлық-зомбылық пен агрессияның психологиялық мәселесі.
5. Биосаясат адамның саясаттағы қасиеттерін зерттейтін саяси психологияның саласы ретінде – альтризм, зорлық – зомбылық пен агрессияның психологиялық проблемасы.

Практикалық тапсырма: Зорлық-зомбылық пен агрессияның психологиялық мәселесі бойынша қысқаша баяндама жасау.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: [10, 18, 29, 20]

10.3 СӨЖ түрлерінің тізімі

Сырттай оқу бөлімі ЖОБ/КОБ негізінде

№	СӨЖ түрі	Есеп беру түрі	Бақылау түрі	Саға т көле
---	----------	----------------	--------------	-------------------

				мі
1	Дәріс сабақтарына дайындалу. Әдебиет көздерін конспектілеу	Конспект	Сабаққа қатысу	6
2	Тәжірибелік сабақтарға дайындалу, үй тапсырмаларын орындау	Жұмыс дәптері	Сабаққа қатысу	6
3	Аудиториялық сабақтардың мазмұнына кірмеген материалды зерделеу	Баяндама	Баяндаманы қорғау	15
4	Өзіндік зерттеу жұмыстарын орындау, оларды тапсыру.	Конспект, кестелер	Коллоквиум немесе сынақ	16
5	Семестрлік тапсырмаларды орындау	Курстық жұмыс	Курстық жұмысты қорғау	20
6	Бақылау іс-шараларына дайындалу	Конспект	Аралық және қорытынды бақылау	15
Барлығы:				78

Студенттердің өзіндік зерделеуіне арналған тақырыптар

1 тақырып. Саяси психология ғылым ретінде. Саяси психологияның негізгі даму кезеңдерін

Саяси психология әйгілі ойшылардың көзқарасы тұрғасынан (Конфуций, Лао цзы, Платон, Аристотель, Сенека, Макиавелли, Монтескье, Руссо, Гоббс, Смит, Гегель). Саяси психологияның құрылуы. XIX - XX ғасырдағы әйгілі психологтарының арнайы зерттеулері. Саяси психологияның дербес ғылымға айналуы.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: [1] 15-25 бет, [3] 30-35 бет, қосымша әдебиет [15] 10-15 бет.

2 тақырып. Саяси психологияның пәні және функциялары

Саяси психологияның пәні және объектісі. Саяси психологияның функциялары. Саяси психологияның категориялары. Саяси психологияның зерттеу әдістері.

3 тақырып. Биліктік қатынастар жүйесінде саяси бопса

Бопса түсінігі және оның саясатта көрінуінің түрлі формалары. Саяси бопсаның билік жүйесіндегі қорқыту ретінде функционалды механизмі. Саяси бопса жеке тұлғаны, қоғамды және мемлекетті саяси және психологиялық қорқыту ретінде.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: [5] 25-45 бет, [3] 55-75 бет, қосымша әдебиет [15]

4 тақырып. Халықаралық ақпарат құралдары, коммуникация және қоғамдық сана

Халықаралық ақпарат құралдар мен коммуникацияның қоғамдық санаға психологиялық әсер ету мүмкіндіктері. Саяси жарнама қоғамдық сананы манипуляциялау құралы ретінде.

Қоғамдық санаға халықаралық коммуникация құралдарының және интернеттің әсері.

5 тақырып. Билік психологиясы және биліктік қатынастар

Билік саяси-психологиялық феномен ретінде. Биліктің әлеуметтік-саяси сипаттамасы Биліктің саяси-психологиялық сипаттамасы. Биліктің әлеуметтік-психологиялық ресурстарының жүйесі. Билік деңгейлерінің құрылымы және технологиясы.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: [1] 15-25 бет, [3] 30-35 бет, қосымша әдебиет [14]

6 тақырып. Саяси лидерлік психологиясы

Саяси психологияда лидер феномені. Саяси лидердіктің мотивациясы. Саяси лидерліктің іс-әрекет ерекшеліктері және «Мен-концепциясы». Саяси лидерліктің концепциясы. Саяси лидерлікті зерттеудегі негізгі бағыттар. Лидер теориялары.

7 тақырып: Психологияның әдістемелік және теоретикалық негіздері

Саяси конфликт туралы түсінік. Конфликттің саяси-психологиялық рефлексияның дамуы. Саяси конфликтті басқару. Конфликттерді түсіндірудің негізгі бағыттары.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: [5] 25-45 бет, [8] 55-75 бет, қосымша әдебиет [16] 14-26 бет

8 тақырып. Саяси зорлық психологиясы

Саяси зорлаудың әлеуметтік-саяси табиғаты және мәні. Саяси зорлаудың типологиясы, формалары. Саяси зорлаудың себептері және психологиялық сипаттамасы. Терроризм саяси зорлауды көрсетудің шеткі форма ретінде.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: [2] 14-26 бет, [10] 45-55 бет, қосымша әдебиет [12] 12-28 бет

10.4 Курс жұмыстарының тақырыптары

1. Саяси психологияның қазіргі проблемалары.
2. Саяси қатынастарды кросс-мәдени зерттеу.
3. Саяси жүйенің құрылымын психологиялық зерттеу проблемалары.
4. Саяси биліктің психологиялық механизмдерін зерттеу.
5. Саяси ойын саяси психологияның маңызды детерминанты ретінде.
6. Саяси лидерліктің психологиялық аспектілерін зерттеу.
7. Билік психологиясының табиғатын психологиялық зерттеу.
8. Бұқара және фашизм психологиясы.
9. Саяси мәдениеттің психологиялық табиғаты.

10.5 Межлік бақылауға арналған сұрақтар

1 Межлік бақылауға арналған сұрақтар

1. Саясат «саяси емес феномені» ретінде.
2. Саяси психология және саясаттың психологиясы.
3. Саясат психологиясының ұғымы.
4. Іс-әрекеттілік және мінез-құлықтық қатынас саясат психологиясының әдіснамалық негіздері ретінде.
5. Саяси психологиясының объектілері, мәселелері мен әдістері.
6. Саяси психологиясының принциптері.
7. Саясатта саяси мәдениет және мәдени субстрат (идеалдар, белгілер, аңыздар).
8. Саяси процесінде және психологиялық өлшемінде кеңістік және уақыт.
9. Саясатта психиканың үш блогы.
10. Саяси құрулар мен стереотиптері.
11. Ұлтшылдықтың психологиялық феномені.
12. Саяси психологиядағы авторитаризм мәселесі.
13. Зорлық-зомбылық пен агрессияның психологиялық мәселесі.
14. Саяси конформизм ұғымы.
15. Серіктердің бір-бірінің қабылдауы психологиялық феномені ретінде.
16. Халықтықтың бұқаралық бөлінуі жаңа саяси құбылысы ретінде.
17. Бұқаралық қозғалыс психологияның зерттеуінде Г.Лебон жұмыстарының мағынасы.
18. Психоаналитикалық зерттеулерінде саяси психологиясының дамуы.

19. Саяси психологтардың халықаралық қоғамының ұйымы және «Саяси психология» журналының жарыққа шығуы.
20. АҚШ, Латын Америка, Еуропа елдерінде саяси психологияның қазіргі жағдайы.
21. Ресейлік саяси психология тарихындағы психоталдаудың мағынасы.
22. Марксизмнің саяси психологиясына ықпал етуі. XX ғ. 60-шы жылдарындағы саяси-психологиялық проблематиканың дамуы.
23. Саяси ғылымдарының Кеңес ассоциацияны құру.
24. XX ғ. қазақ саяси қайраткерлерінің шығармаларында саяси психологиясының мәселелері. (А.Букейханов, М.Шоқай, М.Дулатов, А.Байтұрсынов, Ж.Аймауытов, М.Жұмабаев)
25. Қазіргі Қазақстандағы саяси психологияның дамуы өздік ғылыми пәні ретінде.
26. Саяси-психологиялық зерттеулердің негізгі әдістері – статистикалық берілгендердің талдауы, бұқаралық сұрақтар, фокусттық сұқбат, топтардың фокус әдісі.
27. Саяси психологиясында жобалық әдістемелер, психобиографиялық әдістер, контент-талдау, психологиялық тесттерді қолдану және құрастыру.
28. Саяси психология пәні жайындағы пікірталас.
29. Саяси психологияның пәнаралығы проблемасы.
30. Саяси психологияның психологиялық және политологиялық түп тамыры.
31. Саяси психологияның категориялық аппаратының дамуына философия мен социологияның қосқан үлесі.
32. Саяси психология дамуындағы психологиялық категориялардың мәнісі.
33. Саяси психология шеңберіндегі билік феноменін зерттеу.
34. Биліктің, оның негізгі түрлерінің психологиялық детерминанты.
35. Биліктің субъективтік аспектісі. Биліктің легитимділігі (заңдылығы) ұғымы.
36. Билік заңдылығының эмпирикалық көрсеткіштері.
37. Легитимділіктің үш түрі (М.Вебер). Саяси билікті заңдастырудың негізгі факторлары.
38. Лидерлік мәселесі қазіргі саяси психологияның негізгі мәселелерінің бірі ретінде.
39. Саяси көшбасылық құрылымындағы лидерлік ұғымы.
40. Саяси лидерлердің ұсыну тәсілдері.
41. Көшбасылық (лидерлік) және басшылық (Б.Д.Парыгин).
42. Саяси көшбасшылықтың негізгі теориялары.
43. Саяси психология шеңберіндегі диктатура ұғымы және оның түрлері.
44. Тоталитарлық диктатура. Тоталитаризм құбылысы.
45. Диктатураны эмоциялық қолдау диктаторлық режимнің тұрақтылығы психологиялық механизмі ретінде.
46. «Саяси феномен» ұғымы.
47. Ұлтшылдықтың психологиялық феномені.
48. Саяси психологиядағы авторитаризм мәселесі.
49. Зорлық-зомбылық пен агрессияның психологиялық мәселесі.

50. Биосаясат адамның саясаттағы қасиеттерін зерттейтін саяси психологияның саласы ретінде – альтризм, зорлық – зомбылық пен агрессияның психологиялық проблемасы.
51. Еркіндіктің психологиялық детерминанты.
52. Еркіндіктің негізгі заңдылықтары. Еркіндік белгілері.
53. Белсенділік пен плюрализм еркіндіктің негізгі парадигмалары ретінде.
54. Саяси сана ұғымы. Саяси сананың психологиялық детерминанты.
55. Саяси жүйе мен саяси сананы анықтау.
56. Тоталитарлық сана мен тоталитарлық жүйе ұғымдары.
57. Тоталитарлық сананың парадоксалдығы.
58. Тоталитарлық саяси жүйенің негізгі қайшылықтары.
59. «Саяси мінез-құлық» ұғымы.
60. Саяси мінез-құлық психологиялық теориялары.
61. Саяси мінез-құлық феноменіне бихевиоризм идеясының әсері.
62. Саяси мінез-құлықты зерттеудегі жайттық тұрғыдан келу.
63. Саяси айырбас теориясы.
64. “Саяси мәдениет” ұғымы.
65. Саяси мәдениеттің негізгі психологиялық үлгісі.
66. Бесбөлікті “Саясаттағы тұлғаны зеттеуге арналған карта” (М.Б.Смит).
67. Макорәлеуметтік және саяси жүйенің саяси мінез-құлық мәдениетіне әсері.
68. Қажеттілік саяси мәдениет факторы ретінде.
А.Маслоудың қажеттіліктерді психологиялық топтастыруы.
Саяси мәдениеттің қалыптасуындағы мотивтердің рөл

11 Курс саясаты

Оқу процесіне қатысу дегеніміз – сабаққа қатысу, пікірталаста және топ жұмысында белсенділік көрсету, топтастарының оқуына әсер ету.

Қойылған талаптар орындалмаса, жаза қолданылады. Сабаққа 100 пайыз қатысып, берілген тапсырмаларды уақытымен және дұрыс орындаса – ең жоғарғы ұпай 100 қойылады. Курсты өту барысында төмендегідей марапаттау ұпайлары қойылады:

- дәріске қатысу – 1 балл, конспектің бар болу – 1 балл
- тәжір. сабаққа қатысу – 1 балл, тәжір. жұмысты орындау – 5 балл

Тәжірибешілік жұмыстарын орындау барысында

- Сұрақтар мен тапсырмаларға жауап беру -3 балл;
- Жаттығу жұмыстарын орындау-1 балл;
- Лекикалық талдаулар жасау -1 балл.

Өздік жұмыстарын орындау және қорғау барысында:

- материалды толық меңгеру -3 балл.
- Талқыланатын тақырыптың, жоба мәселесінің мазмұнын ашу-2 балл
- Лексика-грамматикалық және стилистикалық сауаттылығы -2 балл.
- Материалдың мазмұндалуына шығармашылық көзқарас және өз ойын айта білу – 2 ұпай.

Студенттер білімі ағымды бақылау тест немесе жазбаша бақылау жұмысы түрінде жүргізіледі.

Осы көрсеткіштер орындалмаған жағдайда жеткіліксіз немесе айып санкциялары қолданылады:

- 1) сабақты босату (себепсіз);
- 2) тапсырмаларды уақытымен орындамау;
- 3) тапсырмаларды орындау барысында қателіктер жіберу, яғни студент материалды толық меңгермеген жағдайда.

Егер студент сабаққа себепті жағдаймен келе алмаса, келесі аптада сол сабаққа өтеу (отработка) жасайды. Бірақ ұпай азайтылады.

Пән бойынша қорытынды рейтингті есептеу әдісі

№	Қорытынды бақылау түрі	Бақылау түрлері	Өлшемдік үлес
1	Емтихан	Емтихан	0,4
		Ағымдық үлгерімді бақылау	0,6
2	Сынақ	Сынақ	0,4
		Ағымдық үлгерімді бақылау	0,6
3	Емтихан К/Ж	Емтихан	0,4
		Курстық жұмыс	0,3
		Ағымдық үлгерімді бақылау	0,3

Пән бойынша қорытынды рейтинг мына формула бойынша анықталады:

$$Q = \frac{P_1 + P_2}{E} \cdot \Theta Y_{ay} + E \cdot \Theta Y_e + KJ \cdot \Theta Y_{kj}$$

мұндағы P₁, P₂, E, C, KЖ – бірінші, екінші рейтингте алған ұпай бойынша емтихандағы балл көрсеткіші

ΘY_{ay}, ΘY_e, ΘY_c, ΘY_{kj} – ағымдық үлгерімнің семестрдегі үлестері.

Студент сынақты тапсырмай алуы үшін жинаған балы 100 болу керек.

Егер оқу жоспарында емтихан мен сынақ қарастырылған болса, онда сынақ ағымдық бақылау түрі деп есептеледі.

КЖ ғылыми жетекші қатысуымен комиссия алдында қорғалады және пікірмен бірге бағаланады. Пән бойынша қорытынды рейтинг 2-кестеге сай баллдан сандық баламаға, әріптік және дәстүрлі бағаға ауыстырылады. Сөйтіп, оқу жетістіктері журналына және рейтингтік ведомостьқа жазылады. Ведомость пен сынақ кітапшасына дәстүрлі үлгімен баға қойылады.

Егер пән бойынша емтиханнан басқа курстық жұмыс қарастырылған болса, онда сынақ кітапшасына дәстүрлі үлгімен Кж балына сай баға қойылады.

Студенттердің білімін анықтау көрсеткіші

Балл түріндегі қорытынды баға	Балдың сандық баламасы	Әріп жүйесі бойынша бағалау	Дәстүрлі жүйе бойынша қойылатын баға	
			Емтихан, дифф. сынақ	сынақ
1	2	3	4	5
95-100	4	A	өте жақсы	есептелді
90-94	3,67	A-		
85-89	3,33	B+		
80-84	3,0	B		
75-79	2,67	B-		
70-74	2,33	C+	қанағаттанарлық	
65-69	2,0	C		
60-64	1,67	C-		
55-59	1,33	D+		
50-54	1,0	D	қанағаттанарлықсыз	есептелмеді
0-49	0	F		

Егер студент емтиханда F деген баға алса, оның қорытынды рейтингі анықталмайды. Ведомостьқа «қанағаттанарлықсыз» деген баға қойылады. Егер пән бірнеше семестрде өтетін болса, онда балл түріндегі баға орташа есеппен қорытылады:

$$Q = \frac{K_1 \cdot K_1 + K_2 \cdot K_2 + \dots + K_n \cdot K_n}{K_1 + K_2 + \dots + K_n}$$

$$K_1 + K_2 + \dots + K_n$$

Мұнда K₁, K₂, K_n – семестр бойынша балл түріндегі қорытынды баға;

K₁, K₂, K_n – семестр бойынша пән сағаты

n – семестр саны

СӨЖ тапсырмаларын орындау және тапсыру жөніндегі және «Саяси психологиясы» пәні бойынша 5В050300, 050503 - Психология мамандығы бойынша сырттай оқу нысанындағы студенттерге арналған

бақылау шараларының күнтізбелік кестесі

СӨЖ түрі	Максималды балл		Тапсырманы тапсыру мерзімі	Срок сдачи	Форма контроля
	1 сабақта	барлығы			
Дәріске қатысу және дайындалу	4	24	1 сабақта	кесте бойынша	қатысу
Семинар сабақтарына дайындық	4	24			
Материалдарды өздігіне оқу		40	1 сабақта	кесте бойынша	қатысу
Бақылау жұмысын орындау		12	келесі сессияда оқылады	1 қарашаға дейін	қатысу
		100			

12 Әдебиеттер тізімі

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер тізімі:

1. Андреев А. Политическая психология. М., 2002.
2. Гозман Л.Я., Шестопап Е.Б. Политическая психология. – Ростов – на – Дону, 2002.
3. Блондель Ж. Политическое лидерство. М., 2002.
4. Дилигенский Г.Г. Социально-политическая психология. – М., 2004.
5. Дмитриева А.В. Политическая социология США. СПб., 2001.
6. Иванов В.А. Политическая психология. – М., 2003.
7. Косолапов Н.А. Социальная психология и международные отношения. – М., 2003.
8. Мощенко А.В. Политическая психология. М., 2004.
9. Шварценберг Р.М. Политическая социология. – М., 2002.
10. Шестопап Е.Б. Политическая психология. – М., 2002.
11. Юрьев А.И. Введение в политическую психологию. – СПб., 2002.

Қосымша әдебиеттір тізімі:

12. Адорно Т. Исследование авторитарной личности. – М., 2001.
13. Каверин С.Б. Потребности власти. – М., 2000.
14. Психология масс и фашизма. – СПб: Университетская книга, 1997.
15. Шибутани Т. Социальная психология. – Р-на- дону, 1998.
16. Политология. Учебник для вузов. / М.Н.Марченко – М., 1997.